

Aiudul

EXEM-
PLARUL

2

L E I

Abonament:
120 Lei anual, 60 Lei pe 6 luni.
Publicăm anunțuri și reclame.

CULTURAL, ECONOMIC, SOCIAL ȘI POLITIC INDEPENDENT
Apare săptămânal. — Redactor: OVIDIU HULEA.

Redacția și administrația:
Strada Mihai Viteazul No. 1.
— Casina Română —

Egalitate prin loialitate

Citim în Gazeta Aiudului, care apare în limba ungurească, o informație foarte prețioasă. Micii meseriași români din ținuturile eliberate vor primi un ajutor de 17,422.000 Lei pentru a-și cumpăra mașinile și uneltele necesare exercitărei meseriei lor. Ziarul unguresc, comentând informația, spune textual: „Știm, că constituția României vorbește despre cetățeni cu drepturi egale. Unde este aici egalitate de drept?”

Dupăce între egalitatea de drept asigurată prin constituție și ajutorarea meseriașilor români, nu este nici o legătură logică, evident că ziarul unguresc din localitate, urmărește scopuri inavuabile. Agită pe meseriași minoritari în contra noastră. Ori ce s'ar zice ziarul acesta este de o cutezanță nemai pomenită, când acuză Statul român, că nu observă egalitatea de drept, fiindcă acordă un ajutor meseriașilor români. Avem impresia că, sau ziarul unguresc nu știe ce este egalitatea de drept, sau își socotește cititorii de naivi creduli.

Ca să înțeleagă și ziarul unguresc, că ce este egalitatea de drept, vom aminti, că prin reforma agrară noi am asigurat aceleași beneficii tuturor cetățenilor din România, iar prin reforma electorală n'am făcut nici o deosebire de rasă, religie sau limbă. Aceasta este egalitatea de drept, care evidențiază generozitatea noastră față de minoritari. Cum a fost răsplătită generozitatea noastră? Foștii conți și baroni ne-au

acuzat în fata străinătății, că le-am împărțit moșiile țăranilor și s'au constituit într'un partid politic, care este unealta latifundiarilor din Ungaria, cu ajutorul ei cred, că vor putea reinvia vremurile trecute.

Nu ne-am așteptat dela foștii conți, baroni și ceilalți trântori minoritari la nici o recunoștință, dar am așteptat dela țăranul, meseriașul și comerciantul minoritar, ca să vină la noi cu inimă deschisă și să ne ofere colaborarea sa, pentru consolidarea păcii și a Statului român, dându-ne o mână de ajutor în lupta noastră cu aceșii asupritori, cari nici înainte de război, nici după război, nici în Ungaria, nici în Țara românească, nu s'au gândit un singur moment la interesele conaționalilor lor și cari totdeauna au urmărit numai interesele lor, exploatându-ne pe toți — deasfădată în adevăr — fără considerare la rasă, religie și limbă.

Dar ne-am înșelat. Țăranul, meseriașul și comerciantul ungur s'au lăsat seduși de agitațiile foștilor conți și baroni, pe cari i-a primit cu porți de triumf, cu smirnă și tămâie și i-a secundat în lupta lor feudală în contra democrației române.

Ținuta acestor elemente a fost o decepție pentru noi. O mărturisim sincer, pentru-că noi n'am făcut deosebire între țăranul, meseriașul și comerciantul român și ungur. Experiența ne-a dovedit, că rău am făcut. În viitor vom ținea minte învățătura, că cine nu este

cu noi, este în contra noastră și alăta timp cât țăranul, meseriașul și comerciantul ungur va fi alături de uneltele irendentiștilor și revizioniștilor dela Budapesta, nu va mai putea conta nici pe ajutorul, nici pe spriginul nostru.

Nu trebuie să fii profet ca să poți prezice, că nu va trece anul și întreg poporul român va boicota pe toate terenurile activității umane pe toți minoritarii de rasă, religie și limbă, cari vor aștepta bătălia aceasta mare „extra muros”, cari, nefiind indeajuns de înțelepți și prevăzători, nu se vor încadra din bună vreme în ritmul vieții românești.

În pragul alegerilor generale, facem un apel către țăranii, meseriași și comercianții unguri să scuture jugul foștilor conți, baroni și exploatare și să se înroleze în partidele românești, pentru-că numai acestea le pot asigura un viitor mai bun. Ar fi un act de prevedere și cuminenție politică, a cărui binefacere se va revărsa în locul întâiu asupra lor. E naiv să creadă, că foștii conți și baroni, cari în plenitudinea potestății lor, când erau stăpâni pe viața și moartea conaționalilor lor, nu i-au ajutat și i-au desconsiderat, iar azi, când nu le poate da nimic, i-au îndrăgit. Rugăm insistent clasele muncitoare ungurești să ne dea o dovadă reală despre loialitatea lor și le asigurăm că le vom așeza pe picior de egalitate cu noi, implinindu-le ori ce dorință rezonabilă, justă, compatibilă cu interesele și demnitatea neamului și Statului român.

Numai prin loialitate putem ajunge la egalitate.

Trăsături ale sufletului spaniol

Frământările din Spania, cu întreg cortegiul lor de evenimente tragice, ce zilnic sunt relatate de cotidienele lumii întregi, fac ca ochii tuturor să fie mereu ațintiți spre acele meleaguri, unde frați de același sânge, se măcelăresc între ei de un an de zile, într'o înclătare sălbatecă și apocaliptică.

Dacă vina acestui măcel o poartă în mare parte intervenționismul puterilor reprezentante a celor două ideologii politice ce-și dispută astăzi întâietatea în lume, trebuie de sigur să nu se uite că ororile acestui războiu fratricid nu pot fi înțelese pe deplin, dacă nu se ține seamă de firea indolentă și uneori vulcanică a poporului spaniol. De oarece o cunoaștere mai de aproape a acestei firi mi s'a părut destul de interesantă, redau mai jos păreri în acest domeniu a d-lui Dr. Johannes Stoye docent la academia comercială din Lipsca, păreri expuse în lucrarea sa „Spanien in Umbruch” (Leipzig. Teubner 1936).

E semnificativ, spune el, că spaniolul și-a păstrat până astăzi un asemenea caracter, încât a silit pe mulți observatori să-l aprobe

și chiar să-l admire. Multă suferință s'a abătut peste dânsul, dar nimic n'a reușit să-l schimbe, n'a izbutit nimic să-l corupă. Temperamentul lui l'a făcut să pară în totdeauna posomorât și melancolic, mai aproape de mormânt decât de viață.

Bucuria vieții nu intră în nota caracteristică a firii sale. Nici chiar închiziția n'a putut să suprimă caracterul Cetto-Hericului. Trăsături distinctive ale acestui caracter ar fi ținută demnă, onoare și suferință.

Se povestește că unui cavaler francez îi furase regele iubită: Furios acesta trece la inamic, la Carol al V-a al Germaniei care în același timp era și Carol I. al Spaniei. Armata intră în Sevilla. Carol poruncește unui Grande să-și pună casa la dispoziția cavalerului francez. Nobilul ascultă de ordin amenințând însă să-și ardă casa după plecarea francezului. Nimeni nu-l crede. Abia însă Carol părăsi Sevilla cu suita sa și casa grandelui fu mistuită de flăcări. Cine își trădează patria este un ticălos ordinar.

Nu poate să existe o insulă a onoarei atât de gravă încât să îndreptățească trădarea patriei. Casa mea a fost pentru totdeauna desonorată zise credinciosul Grande spaniol. Spaniolul este omul frământării interne, al

pasiunii religioase cât și al paimei în sens obișnuit.

Fiul stepelor deșerte din Castilia, familiarizat cu gândul morții, a imprimat pecetea sa tuturor spaniolilor. În ei găsim pe purtătorii unei culturi străvechi și superioare. Ei se deosebesc net de ceilalți locuitori ai Europei.

Pe scurt, ceea ce pentru englez este stăpânirea de sine. (Fair play) spirit de corp sau mai pe scurt acțiune, cea ce pentru francez este „le Droit” judecată rigidă. reglementare preconcepută, intelect, sau altfel zis judecată rece, pentru spaniol este onoarea, demnitatea și interioritatea, sau pe scurt pasiunea.

Fair play-Droit-Honor, Acțiune — Intelect — Pasiune, la aceste două șiruri de formule a redus Salvador Madariaga, în cartea sa Ingless-Franceses-Espanoles, Eusago de Psicologia Comparada (Madrid 1929) caracterul englezului al, francezului și al spaniolului. Din expunerea sa rezultă următoarele:

Fair play coincide cu acțiunea, Droit dreptul o precede, Honor, onoarea o urmează. La Englezi regula și acțiunea se confundă, la francezi regula dirijează acțiunea, la spanioli din potrivă — acțiunea dirijează regula. La englezi natura este unită cu rațiunea, la francezi natura este supusă rațiunii la spanioli tri-

CRONICA POLITICĂ

Cronicari fideli și imparțiali ai evenimentelor politice, așa cum ne-am impus-o dela început, vom încerca să prezentăm cetitorilor noștri fazele mai importante prin care trece viața politică a țării, gândindu-ne mai ales la aceia dintre cetitorii noștri cari n'au avut puțința să se informeze nici prin radio și nici din cotidienele bucureștene.

În acest an, la 13 Noemvrie s'au împlinit 4 ani dela venirea la cârma țării a partidului național-liberal. Guvernul a fost constituit de regretatul I. G. Duca, dar nu pentru mult timp. A urmat, după moartea fruntașului politic, un guvern al dlui Anghelescu și apoi după câteva zile, guvernul G. Tătărescu. În trei ani și jumătate de guvernare, relativ liniștită și în partid și în raporturi fără tenziune mai remarcabilă cu opoziția, partidul liberal a împlinit ciclul întreg de 4 ani. Încă înainte cu vreo 2 săptămâni, pentru a preveni deschiderea și durata publică a crizei, M. Sa Regele a primit în audiențe de informațiune pe șefii partidelor politice. Criza a fost apoi declarată și oficial, aceasta numai sâmbătă 13 l. c. când d. primministru G. Tătărescu a anunțat țării că pentru a se putea face la timp lucrările necesitate de guvernare, a prezentat M. Sale demisia guvernului. M. Sa a și acceptat această demisie, incredintând cu formarea noului guvern pe d. Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc, însă cu condiția „sine qua non” de a afla o platformă de împăcare cu d. Al. Vaida și Frontul românesc.

Dl. Mihalache, imediat după incredințarea cu care a fost onorat de Rege, a convocat delegația permanentă a partidului său, pentru a-i lua avizul. După o consfătuire îndelungată cu personalitățile proeminente, d. Mihalache s'a prezentat a doua zi, Duminecă după masă la Palat, aducând la cunoștința M. Sale greutățile întâmpinate, care fac imposibilă o colaborare cu d. Vaida și ca urmare și-a depus mandatul aducând la cunoștința Factorului Suprem că ține la dispoziția regală și pentru viitor partidul național țărănesc. Încă în aceeași zi a fost chemat în audiență dl. G. Tătărescu, pe care M. Sa l-a incredințat „pe baze politice mai largi” cu formarea noului guvern. Dl. Tătărescu a și încercat imediat să câștige pentru noul guvern pe dl. N. Iorga, Gr. Iunian, Al. Vaida și în special pe dl. Gh. Brătianu. Un armistițiu politic a fost încheiat între vechiul partid liberal și gruparea d. lui Brătianu. Nu știm încă răspunsul definitiv al dlui Iorga, care se află actualmente la Paris, unde a început un ciclu de conferințe la Sorbona despre „Spiritul francez în Europa veacului XVIII.” După tratative, care ținteau o colaborare la guvern sau cel puțin în alegeri — colaborarea

cu dl. Iunian a eșuat. Tot asemenea s'au terminat fără rezultat încercarea de reintregire a partidului liberal, deși gazetele, la un moment dat, dau ca împlinită colaborarea Tătărescu, Gh. Brătianu. A mai rămas o singură colaborare, aceea cu dl. Al. Vaida și Frontul Românesc. Dl. Vaida a fost la Palat, unde a fost primit în audiență și de unde a ieșit, după propria mărturisire, mulțumit.

După informațiunile gazetelor dela București dl. primministru Tătărescu a făcut o vizită dlui. V. V. Tilea. S'ar trata o colaborare în alegeri, urmând ca partizanii dlui Vaida să fie trecuți pe listele guvernului, în special la noi în Ardeal. Până în clipa în care scriem

Litera legii și umanitarismul.

Iată un factor de căpetenie în viață și mai cu seamă în coordonarea vieții însăși.

Fapt de care te izbești la tot pasul și cu care trebuie să trăiești în continuă armonie. „Litera legii”!

Respectarea îți poate aduce siguranța persoanei și a bunurilor tale, dar călcarea ei, prin sancționările-i aspre, târâsc pe om dealungul unui calvar de suferințe, barine îngreditoare ale ființei și sufletului lui, ades distrugându-i orice înjghebare realizată în viață, ba uneori însăși viața lui poate fi vitregul tribut dat, inconștienței sau rătăcirii cari te-a determinat, o clipă numai, a te abate dela calea dreaptă a vieții: munca, cinstea, conștiința.

Societatea din spiritul de conservare și din tendința de a asigura membrilor ei securitatea lor fizică și integritatea bunurilor lor, a aplicat totdeauna sancțiuni acelor ce nu au respectat principiile acestea.

Pedeapsa a fost totdeauna sancțiunea prin care societatea a impus legiurile ei, respectarea principiilor ei fundamentale, iar legea scrisă, sau, în vechime îndepărtată, obiceiul pământului, a veghiat veșnic, neobosit, ca să nu-i se aducă, nici când prejudicii.

Pedeapsa, în vechimea s'a dat sub titlul de ispășirea, dreaptă sau nu, a infractorului, iar legea draconică a Talionului a stat totdeauna la baza ei, căci, „Dinte pentru dinte a fost deviza societății, cândva.

Umanitarismul dealungul secolelor a evoluat, iar dacă evoluția lui a fost lentă, sau ades inexistentă, se datorește în parte repercursiunilor de ordin social, politic, și chiar economic Azi în secolul modern, legiutorului i s'au impus, în aplicarea sancțiunilor, un important coeficient de umanitarism. Căci real

umfă natura asupra rațiunii. Onoarea, semnul distinctiv al firii spaniolului este subiectivă de neșters, intransmisibilă, ea se transformă în pasiune. Ceea ce la englezi este spirit de corp, ceea ce la francezi este rațiune rece, intelect, judecată calculată, este la spanioli suflet, ținuta demnă, sentiment și suferință. Spaniolul manifestă o sinceră spontaneitate și prin aceasta lasă aface impresie de desăvârșire și de rotundime sufletească pe care nu ne-o poate da un englez, căci acesta se ascunde în dosul aceluși self-control (auto-control) al său. Nici la francezi nu o găsim, deoarece acesta se ascunde în inteligența sa ca într'un laborator.

Această impresie de desăvârșire pe care o lasă spaniolul e cu atât mai demnă de admirat, cu cât avem și la el de a face cu multă rezervă. Această rezervă trebuie explicată psihologiceste ca un fel de „Self-control în repaos”, căci Self-controlul este în sine dinamic.

Self-controlul englezilor ascunde natura omenească, pe când atitudinea rezemată a spaniolului e destul de străvezie și lasă să se recunoască omul în întregime.

Pasiunea are acest caracter de desăvârșire și perfecțiune pe care nu-l are nici acțiunea (englezi), nici inteligența și gândirea (francezi).

Prin acțiune omul se specializează ca și prin gândire, prin pasiune el devine însă el însuși.

De aci se explică o trăsătură a sufletului spaniol, una din cele mai de admirat și

care în același timp duc la eroare. Caracterul spaniol este plin de contraziceri. El este crud și uman resemnat și refractar, conștient de scopul urmărit și îndolent în același timp.

Asta reiese din faptul că el este original în simțire și complect în acțiune, bine închiegat sufletește și fiindcă ia parte la manifestările tuturor înclinărilor de care firea omenească este capabilă.

Indiferență, lenevie și pasivitate sunt trăsături ale vieții pasionale, care se scurge lenes. Omul pasiunii este în cazul normal indiferent sau îndolent, căci, impulsul spre activitate se prezintă în totdeauna ca o necesitate parțială.

Pentru un spaniol un nimic sau totul poate să-i declanșeze toată puterea de care este capabil. Omul pasiunii învinge greutatea, în aparență de neînving. Activitatea la omul pasiunii poate lesne deveni violentă și fără margini. De aci reiese cruzimea aparentă a spaniolului care mai curând este un fel de sete de sânge. Totuși fiindcă spaniolii își potolească de obicei setea de sânge la luptele de tauri, sunt pe de altă parte mai umani decât acele popoare, care nu și mărturisesc setea lor de sânge. Prin urmare spaniolul nu devine violent și brutal în stare de pasivitate, numai dacă intervine patima atunci sentimentele sale clocotesc neînfrânat, de oarece el nu este obișnuit să-și subordoneze acțiunile sale rațiunii.

— Va urma. —

B. G. S.

aceste rânduri — nici colaborarea cu dl. Vaida nu este încă perfectată. În cazul când nici această colaborare nu s'ar putea înfăptui, cercurile liberale cred că dl. Tătărescu va forma guvernul numai din liberali. Gazetele opoziției fac pronosticuri pentru o continuare, în acest caz, a guvernării liberale până în Februarie, când s'ar produce și disolvarea actualilor camere. Pentru a încheia această rubrică trebuie să mai amintim că dl. I. Mihalache a convocat pentru joi, 18 Noemvrie, comitetul executiv al partidului național-țărănesc pentru a examina situația politică și pentru a pregăti manifestul pe care acest partid îl va lansa apoi către țară. În unele gazete s'a publicat știrea că dl. Mihalache ar intenționa să părăsească președinția partidului, în locul dsale urmând să fie proclamat șef dl. Iuliu Maniu. Restul partidelor se pregătesc pentru alegeri, unele deschizând deja campania electorală.

instituțiunile de prevenție tind, a fi sanatorii de reasanare morală a individului, nu locașuri de vitregă ispășire.

Legiutorul cât și societatea azi înțelege a reprimi în sânul ei pe infractorul corectat și nu socotește pedeapsa, decât timp necesar, pentru refacerea lui morală și sufletească!

Deaceea, recent se pun la dispoziția instituțiilor de prevenție toate mijloacele moderne de investigațiune, pentru psihoanaliza și mijloace reale de reeducare sufletească cât și intelectuală, deaceea rolul preotului și învățătorului, în spiritul legiutorului de azi, este covârșitor de important!

Condamnatul astăzi trebuie să vadă în pedeapsa dată nu răsunarea oarbă a societății, ci necesitatea de a-și reface dealungul condamnării sale, sufletul și morala-i, rătăcită, de cari poate ades, el nu poartă vina, fiind, uneori, numai victima vitregă a mediului familiar sau social, care a săpat în structura moralului, în perioada de formație, urmele ei funeste.

Omul cu conștiință de sine și de valoarea lui în fața societății, a Dumnezeirii și chiar în fața lui însuși, trebuie să înțeleagă prin pedeapsă numai un corectiv trecător, aplicat lui, spre propriul interes. Acei ce sunt chemați să împartă dreptatea, trebuie să fie călăuziți, de dragostea de aproape, isvorită din morala creștinească și numai din spirit de îndreptare, să aplice legea, căci litera ei rece, aspră, nu reasanează un individ, ci numai înțelegerea sufletească a delicventului, circumstanțele, în care s'a comis fapta, iar pedeapsa trebuie să fie numai ca un corectiv, nu, ca răsunătoare plată!

Iar omul vremelnic azi, în afara sancțiunilor legii, ades oarbă, să nu socotească pe cei de sub rigorile ei ca paria, pleavă odioasă a societății, ci să aibă aceeași sufletească îngăduință pe care o păstrăm din sentimentul de milă unui bolnav, căci orce condamnat nu este decât un bolnav sufletesc, ce, prin stăruință, conștiință și înțelegere poate reveni oricând la sânul societății din care a fost luat, ba încă ades din aceste elemente, societatea poate forma elemente utile. Legiutorul, executorul sancțiunilor legii și chiar, orce om, din viața liberă, trebuie să fie călăuzit față de acești vremelnici oropsiți, de sentimentul de milă creștinească, de salvarea morală a individului și orice acțiune trebuie condusă sub acest moral impuls, căci orice abatere dela aceasta cale, este o crimă de inconștientă rătăcire, comisă contra aproapelui său, contra salvării „om” și a conștiinței sale care îi dictează: Umanitate, milă, dragoste creștinească.

Făr. D. Gog.

■ **Teatrul Național dela Cluj — la noi.** Aflăm cu deosebită bucurie că echipa cea mai selectă a T. N. din Cluj, în frunte cu d. Neamțu Oltonel, va juca în orașul nostru. Luni, 22 Noemvrie, orele 9 seara, în sala festivă a Meseriașilor maghleri, comedia „Duduca Sevastifa” plesa prof. I. Sân-Giorgiu. Nici un român nu va putea lipsi dela acest spectacol de mână'nțidu.

Medaliaone.

† Generalul Cantacuzino.

Fiindcă la data morții generalului Cantacuzino ni s'au scris — din afară — câteva rânduri care nu ne-au plăcut și fiindcă am lipsit din Aiud aproape o lună de zile, ne simțim obligați, acum la rentoarcere, să ne închinăm amintirii acelui care a fost generalul erou Cantacuzino și omul de suflet pe care l-am cunoscut de aproape, sub guvernarea Iorga. Fire deschisă, caracter integru, suflet aprins de dragoste de neam — așa l-am cunoscut. Dl. Nicolae Iorga, pe atunci prim ministru, cu ocazia unei întreruperi prin care gene-

ralul Cantacuzino își mărturisise, într'o formă originală, uimirea sa în fața obiceiurilor ciudate ale vremii, l-a caracterizat, cu acea putere plastică cu care Dsa știe caracteriza, așa de nimerit, oameni și vremuri, numindu-l: „acest mare suflet de copil“.

Aceasta curăție a sufletului, candoarea aceasta care încântă mai ales la oameni cari prin obârșia și demnitățile lor rar se păstrează așa, ne obligă moralicește să exprimăm aici, acest sincer omagiu.

Redacția.

† Dr. V. C. IRK.

Bunul și mult apreciatul director al Spitalului din Aiud, Dr. V. C. Irk — spre marele nostru regret — a decedat subit în floarea vieții.

În momentul când scriem editorialul nostru de azi ne gândeam la activitatea multilaterală a doctorului V. C. Irk, care era cea mai elocventă dovadă că, minoritarii prin loialitate pot ajunge la cea mai perfectă egalitate de drept și fapt.

Dr. V. C. Irk, venit în țara noastră pe vremea marelui război, a rămas la noi, punându-și știința și pregătirea sa de bun chirurg în serviciul neamului nostru. A învățat perfect limba noastră, încadrându-se în ritmul democraticei vieți românești. Fără a-și nega originea etnică, a cerut și dobândit naționalitatea română, luând parte la toate manifestările culturale, sociale și literare. În alegerile generale din anul 1930, pentru aduna-

rea deputaților, a candidat în județul nostru cu programul partidului Dr. Lupu, fiind cap de listă. Voturile, pe cari le-a primit, deși toată lumea știa că este de origine etnică germană, este o dovadă că poporul român nu prigonește și nu neîndreptățește pe minoritarii loiali, ci numai pe aceia cari manifestă tendințe centrifugale.

Dr. V. C. Irk, ca bun cetățean român, s'a năzuit ca poporul nostru să fie mai bine cunoscut în străinătate, scriind elogioase cuvinte despre noi în presa din Germania, prin ceace ne făcând prețioase servicii, pe cari nu le vom uita. Iată cum un minoritar poate să servească și neamul și țara fiind deopotrivă loial față de amândouă.

Regretând sincer pierderea unui bun prieten al poporului nostru, transmitem îndureratei familii cele mai sincere condoleanțe.

Redacția.

Din Duminecă'n Duminecă

Pe urmele Domnului...

Pentru a întâmpina cum se cuvine nașterea Domnului, sf. maică Biserica a început Duminecă, 14 Noembrie, postul Crăciunului. — Cuvântul de chemare către abnegație a Domnului nostru Isus Hristos răsună de nou de pe amvoanele bisericilor: „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lapede de sine și să-și tee crucea sa și să vină după Mine“. Cuvinte de ceresc îndemn pentru toți cei ce vreau să devină din copiii lumii — fiii lui Dumnezeu!

Nu numai bătrânii, dar chiar noi bărbații în floarea vârstei, ne aminim încă foarte bine cu câtă evlavie era ascultată, înainte de război, porunca aceasta a sf. Bisericii. Mame, care alăptau, stoarse poate și de munca neîntreruptă pe care a făceau acasă sau la câmp, n'ar fi gustat pentru cât bun în lume, o linguriță de lapte, o bucătură de ou sau un picur de unsoare. Moșnegi, cu fâlfăitul morții în priviri, oricât ar fi jînduit o gură de fiertură, nu s'ar fi spurcat să fi știut că din asta le-ar veni pleirea. Iar bărbații, chiar în toiul muncilor celor mai grele, în postul Sf. Paști, se mulțumeau cu borșul rece, cu ceapa, fasolea și mămăliga cea de toate zilele. Iar în Săptămâna Mare mulți bătrâni ajunau de jola seara, până'n Dumineca Învierii, după sf. slujbă.

Azi, lumea zimbește de această sfântă lepădare de sine, ca de-un bigotism vrednic de compătimire. De ce să mai postești, sau cine mai postește astăzi?!

Este adevărat că viața de azi cere încredări titanice: se cheltuesc poate sau se cer cheltuiile mult mai multe energii decât

în trecut. Biserica a recunoscut, înțelegătoare ca totdeauna, aceste nevoi și acordă oarecari dispenze, pentru ca să ușureze opera aceasta de abnegație creștinească.

O, dar postul în întregime nu l-a șters și nu-l va putea șterge niciodată. Căci el are o semnificație mult mai profundă, un sens mult mai însemnat. El rămâne o nobilă școală de educare a volnții, de supunere a trupului stăpânirii sufletului, de ridicare a ființei omenești spre imaterialitate. Doamne câte nenorociri nu se nasc tocmai din această lipsă de înfrânare a trupului și-a poftelor lui. Setea după repaos, exagerată, pofta după confort, lux, bogății, lăcomia nesăturată, care l duce pe om dela păcate la crime — toate se nasc din această absență a oricărei opreliști, de care oamenii s'au desobișnuit atât de repede și atât de mult. Te întreb de multeori prin ce se mai deosebește omul de animale, când mai nesăturat decât ele, aleargă fără răgaz, fără sașlu, numai după plăceri trupesti? Ce nu sunt în stare să-și vândă oamenii aceștia pentru aceste plăceri trecătoare. S'au văzut tradări, până și de față de dragul unor fericiri de-o clipă.

Să ne oprim pe-o clipă din această viață umiltoare și ridicând privirea spre înălțimi, să nu fugim din calea razei divine care ne caută sufletul să ni-l purifice, să ni-l ajute, să ni-l pregătească pentru viața în care trăesc numai idealuri spirituale — care singure ne pot da adevărata fericire și ajungerea la Dumnezeu.

Teofil.

ȘTIRI

Pelerinaj simbolic
la Roma

Comitetul român pentru universitatea Romei, a luat inițiativa unui mare pelerinaj românesc la Roma, cu ocazia bimilenarului Împăratului Augustus, care în Italia e sărbătorit cu deosebit fast, fiind deschisă în capitala Italiei o expoziție a împăratului roman. Acest mare pelerinaj va avea loc între 2 și 12 Ianuarie 1938, fiind deja autorizat de biroul național al turismului și încurajat de autoritățile italiene. Turistii români vor primi la Roma o frățescă ospitalitate, și cu ocazia vizitei lor, guvernul Italian va dărui României un dar prețios, adică un bloc de marmoră din forul împăratului Traian, care va servi ca temelie pentru o copie a columnei, mărturia originii noastre latine, și va fi ridicată într'o piață din București, în mărime naturală. Se știe doar că însuși Ducele s'a interesat de această inițiativă și a oferit modele pentru fuziunea în bronz a basorelievelor columnei lui Traian.

În urma înlesnirilor speciale de călătorie, obținute de autoritățile italiene, excursia aceasta va costa numai 5000 lei, fiind cuprins în acest preț drumul București—Roma dus și întors; întreținerea în pensiuni alese și în hoteluri confortabile, vizita muzeelor, etc. în tot timpul excursiei. Cele 11 zile de ședere în Italia vor permite vizitarea amănunțită a Romei și opriri la Veneția și Florența. Pașaportul colectiv a fost eliberat pe un preț redus. Comitetul de acțiune pentru universitatea Romei invită pe toți Români să ia parte la acest pelerinaj simbolic, care va fi o afirmare solemnă a simțămintelor noastre față de latinitate și credința noastră în originea romană a poporului român.

Institutul de Cultură Italiană din România a pus la dispoziția organizatorilor organele sale, dând astfel concursul său la acest pelerinaj național-românesc. Inscriserile la excursia care va avea loc dela 2 la 12 Ianuarie 1938 au fost deci încredințate institutului. La Cluj, secția Institutului este la dispoziția tuturor acelor, cari doresc să ia parte la acest pelerinaj, fiindu-i în acelaș timp încredințată prenotarea înscrierilor. Directorul secției este la dispoziția publicului în sediul din str. Wilson 4, (telefon 1461) în următoarele zile și ore: Marți și Joi dela orele 12 la 13, iar Miercuri și Vineri dela 17 la 18. Inscriserile și plata cotelor se va face tot în aceste ore.

■ Voevodul Mihai a fost distins cu noi decorații. Cu prilejul înaintării la gradul de sublocotenent, Marele Voevod Mihai a fost decorat cu ordinul „Coroana României“ în gradul de mare cruce militară, cu „Carol“, în gradul de cavaler, mare cruce, și serviciul credincios în gradul de colon.

■ Deschiderea Corpurilor legiuitoare. Lucrările Parlamentului au fost suspendate până la 22 Noembrie. După Te-Deum-ul dela Patriarhie, d-nii Al. Lapedatu și N. N. Săveanu s'a dus la Cameră unde erau reuniți membrii Corpurilor Legiuitoare. La ora 11,30, dela tribună, d. Al. Lapedatu, președintele Senatului a anunțat: „Sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare fiind deschisă, întrucât guvernul este demisionat, prima ședință a Maturului Corp va avea loc Luni 22 Noembrie, ora 16. D. N. N. Săveanu, președintele Camerii, a făcut următoarea scurtă declarație: „Pentru aceleași motive, vă anunț că viitoarea ședință a Adunării deputaților se va ține Luni 22 Noembrie, ora 16.“

■ Noul președinte al Agrului. Asociația Generală a Românilor uniți, în adunarea generală, ținută la Satu Mare în zilele de 8 și 9 Noembrie a ales ca președinte în locul dlui ministru Dr. V. Pop, demisionat, pe dl. general Dănilă Pop, fost comandant al corpului VI armată din Cluj. Personalitatea atât de distinsă a noului ales este o garanție că Agrul va avea și pe viitor, la conducere, un suflet ales, care va continua să ducă la cele mai bune rezultate, societatea aceasta care cuprinde atâtea personalități de elită din neamul nostru.

Astăzi, la 17 Noembrie a. c. orele 3, a încetat subit din viață neuitatul nostru soț, tată, fiu și frate:

DR. VICTOR CAROL IRK
Medic Primar al Spitalului Aiud,

în etate de 50 ani.

Serviciul religios de rit latin va avea loc la 20 Noembrie a. c. oarele 15 în Aiud, Str. Coșbuc Nr. 6 și în continuare înmormântarea la cimitirul reformat (luteran) din loc.

Fie-ți țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Aiud, Wien, Skt. Georgen a Gusen la 17 Nov. 1937.

Mina Dr. Irk, soție
Victor Felix Irk, fiu
Victoria Irk, mamă
Augusta Irk, soră.

■ **Redacționale.** Dl. Ovidiu Hulea, directorul liceului „T. Maiorescu” s'a reîntors dela cursul de străjerie dela Sf. Gheorghe, unde a stat dela 19 Oct. până la 10 Noembrie. În absența d-sale partea redacțională a fost îngrijită de păr. Gog, dela închisoarea Centra'a.

■ **Bucurie românească în Aiud.** Sâmbătă, 20 Noembrie, orele 10'45, a. m. va fi primit în mod solemn în orașul nostru, Divizionul 3 de obuziere, în locul Bat. VI. V. M. plecat din Aiud, în primăvara acestui an. Salutăm cu o deosebită bucurie noua unitate și dorim ca atât dnii, ofițeri cât și trupa să se familializeze cât mai grabnic cu orașelul nostru, care are atât lipsă de valori atât de prețuite și iubite, cum sunt acele ale scumpei noastre armate. Bine ați venit! Primirea se va face în piața Regele Ferdinand și nu ne îndoim că la ea va participa toată suflarea românească.

■ **Cinematograf.** Sâmbătă 9, Dnminecă 3, 5, 7, 9, Luni la ora 9. **SHIRLEY TEMPLE** într'un rol de un million de ori mai fermecător decât toate celelalte de până acum. **SARACA FETIȚĂ BOGATĂ** filmul duioșiei, filmul melodiei, al dansului și al vedetelor. Înainte: **JOURNAL** și **MICKY-MAUS!**

Rugăm pe Dnii abonați să binevoiască a achita abonamentul căci numai așa vom putea continua cu apariția gazetei dacă avem tot sprijinul abonaților.

Deasemenea rugăm și pe Dnii cari au făcut subscrieri și încă nu le-au achitat să binevoiască a le achita.

JUDECĂTORIA MIXTE AIUD. SECȚIA CF.
No. 1479/1937 cf.

Extract din publicațiune de licitație.

În cererea de executare făcută de următor al Cassa de păstrare „Ajutor” s. p. a din Aiud contra următor d-lui Szergely Ludovic. Judecătoria,

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Aiud, circumscripția Judecătoriei mixte Aiud, cu prinse în cf. a comunei Aiud, No. protocolului cf. 2505. No. de ordine A + 1, No. top. 1296/14 casă și curte întregime cu pr. ț de strigare de 30 000 Lei, vadiu 10%, 3000 Lei, pentru încasarea creanței de 11347 Lei, capital și acces.

Licitațiunea se va ținea în ziua de 20 luna Decembrie 1937, ora 10, în localul oficial al Cf. Str. Brătianu No. 5, ușa No. 7.

Imobilul ce va fi licitat nu va fi vândut pe un preț mai mare decât prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauzie socotite după cursul celuiși delegat chitanța constatând d punerea, judecătorești, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170, legea LX 1881; § 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregască imediat garanția — fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ 25 XLI 1908)

Data în Aiud, la 17 luna Sep. anul 1937

Dr. Moldovan ss.
șef-judecător

I. Oroian
Pentru cont

DELA PORTĂRELUL DELEGAT DIN AIUD.
No. 800—1937 Port.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică că în baza deciziunii No. G. 3615—1937 a Judecătoriei mixte Aiud în favorul următorului Onac Ioan reprezentat prin avocatul Dr. Simion Pădurean în Aiud pentru încasarea sumei de 3000 Lei și accesorii se fixează termen de licitație pe ziua de 23 Noembrie 1937 orele 10 a. m. la fața locului în comuna Ciumbrod unde se vor vinde prin licitației publice judiciară 20 mm. grâu cu prețul de estimare de Lei 8000. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Aiud, la 3 Noembrie 1937.

ss. M. Czako
portărel.

ss. V. Presecan
pt. conformitate.

DELA PORTĂRELUL DELEGAT DIN AIUD.
No. 938—1937.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta public, că în baza deciziunii No. G. 1150—1937 c. f. a Judecătoriei rurale Ocna-Mureșului în favorul următorilor tabulari încasarea creanțelor următorilor termen de licitație pe ziua de 24 Noembrie 1937 orele 11 a. m. la fața locului unde se vor afla produsele în comuna Fărău și în continuare la Ocna-Mureșului pe ziua de 25 Noembrie 1937 ora 9 a. m. la Moara Sternberg Constantin Lalu, unde se vor vinde prin licitație publică 2074 kg. grâu, 45 ferii vin, 311 saci porumb, 47 clăi paie, 1 clăie de pleavă, 1850 legături de tulei evaluate la suma de 24.411 Lei.

Aiud, la 11 Noembrie 1937.

ss. M. Czako
portărel.

ss. V. Presecan
pt. conformitate.

PRIMĂRIA ORAȘULUI AIUD

Serviciul Administrativ
No. 6303/1937. P.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală că Primăria orașului Aiud ține licitație publică prin strigare, pentru arendarea pe termen de 3 (trei) ani a terenurilor de cosit din vecinătatea coloniei de hengeri din Aiud, cu o suprafață de 8 jug. și 413 st.

Licitația se va ține în ziua de 20 Decembrie 1937 ora 3 p. m. pe terenul scos la licitație.

Oferanții vor depune o garanție provizorie de 5% asupra prețului oferit, urmând ca la adjudecarea provizorie să completeze garanția de 5% asupra prețului adjudecat.

Aiud, la 15 Noembrie 1937.

Primar:
Dr. N. David.

Secretar:
Gligor.

**Numai și numai
la „Mărgineanu”**

se servesc cele mai bune brânzeturi, mezeluri, unt, etc. precum și tot felul de beuturi spirituale.

Zinic bere proaspătă!

Dacă vrei o gustare bună, numai la **«Mărgineanu»**
Str. Mihai Viteazul No. 16.

TESĂTORIA CASNICĂ DIN AIUD

ATENȚIUNE.

Aducem la cunoștința onor. public, că în str. Unirii No. 76 în casele proprii am deschis o țesătorie sub numirea de

„Țesătoria casnică aiudeană”

sub conducerea maestrului MÓDI IOAN. Aici se pot căpăta tot felul de țesături ca: măsuriță, șervele, ștergere, ciarciafuri etc. pe lângă prețurile originale de fabrică. **Garantăm și despre păstrarea culorilor originale.** Executăm și la comandă. Tot aici se angajează ucenici, ucenice, lucrători și lucrătoare. Cei pricepuți în această branșă se bucură de favoruri.

Rugăm să cercetați pentru a vă convinge.

Cu toată stimă:

3—5

Soția lui Aczél Béla.

Încercați și o să vă convinge
că numai la bodega

ONAC

veți găsi cele mai bune și ieftine vinuri, zilnic mezeluri proaspete de Sibiu și tot felul de aperitive, bere proaspătă etc.

Pâine; franzele și cornuri de prima calitate, coapte în brutăria proprie.
Nu uitați, faceți încercare.

Bodega și brutăria

ONAC

Piața Reg. Ferdinand No. 6

Atențiunei

Elegant Vă îmbracă croitoria

„DASCĂL”

Piața Reg. Ferdinand

APARATE DE RADIO:

PHILIPS,

MINERVA,

STANDARD,

ZERDIK

TELEFUNKEN,

VINDE ÎN RATE MICI

**AUTO-RADIO
BUCUR**